

شى جىنپىڭ قىرغىزستاننىڭ زۇڭتۇڭى جىيەنبەكوۋپەن كەڭەس وتكىزدى

(باسى 1- بەتتە)

قارجى قوسۇ سەلبەستىگىن كەڭەيتىپ، قاتىستى ئۆتىنىدى سەلبەستىك نىساندا. رىن ويداعىداي تىناققاندىرۇ كەرەك. جۇڭگو جاق قىرغىزستاننان ئىتپىتى دە كوپ جاسىل، ساپالى اۋىل شارۋاشلىق ونىمەردىن ئىمپورت ەتۋدى قالايىدى. جۇڭگو جاق قىرغىزستاننىڭ ەكونوميكا-لىق، قوعامدىق دامۇىن ۇزدىكىسىز قولداپ، قىرغىزىستان جاقپەن بىرگە اۋىز سۇ، جول، شىياحانا سىياقتى كوپتە-گەن ھالىق ئۆرمىسى نىساندارىن ويدا-عدىاي ائقارادى. ەكى جاق گۇمانىيتار-لىق جانه جەرگىلىكتى ورنىناردىڭ اۋىس - كۇيسىىن جىيلەتپ، ەكى ەلدىڭ جەرگىلىكتى ورنىنارىنىڭ سەل-بەستىك ساپاسىن كونتەرۇن، دەڭگەيىن جوعارلاتۇىن ىلگەرلەتۇ كەرەك. حا-ۋىبىسىزدىك سەلبەستىگى دەڭگەيىن جاپپاي كونتەرىپ، ”ئۇش ئۇرلى كۇش“، ەل اتتاعان ۇيىمدىق قىلمىس، ەسىرتكى ساۋدالاۋ سىياقتى ارەكەتتەرگە سوققى بەرۇ تەبىىنن ارتىشۇ كەرەك.

شى جىنپىڭ بىلاي دەپ اتىاپ كورسەتتى: قىرغىزىستان شاڭخاي سەل-بەستىك ۇيىمىنا كەزەكتى ”ئوراعا ەل مىندەتىن اتقارعانان بەرى، ار سالادا-عى سەلبەستىكتىڭ ورنىقتى ىلگەرلەلۇنە دەم بەردى، جۇڭگو جاق مۇنى وسكە-لەڭ باعالايدى. جۇڭگو جاق قىرغىزىستان جاقنىڭ بىشكەك باسشالار ُماجلىسىن ويداعىداي وتكىىزۇىن قولىدايدى، بىشكەك باسشالار ُماجلىسىن وراي ەتپ، ار جاقنىڭ اناۋۇرلىم كوپ ورتاق تانىمعا كەلۇىن ىلگەرلەتپ، سەلبەسۇ كومەسكى كۇشنى تولقى اشپ، ار جاققا ئىيىمدىك جاسايتىن تاعدىرلاس ورتاق تۇلعانى بىرگە سومداۋدى قالايدى.

شۇعلالى ھەسم، جايناعان جاستىق ورال

— 20۱9 - جىلى ”ەڭ ارداقى جوعارى مەكەپ نارىيەشى“سى، ”ەڭ ارداقى سۆۋدەنن“ جوبىندە

□ شىنچۇا اگەنتىتىگىنىڭ تىلىشىلەرى سۇن شائۇلۇڭ، خۇ خاۋ ارمانداردى توعىستىرىپ، كەلە-شەككە بەت العان ۇلى تاسقىن قۇشاعىن-دا كۆرەستى. مىنە بۇل جاستىق ورال، شەكىسىز لىسقا اپارادى.

جاڭا جۇڭگو قۇرىلغاندىغىنىڭ 70 جىلدىعى ەدال 4- مامىر قوزعالسىنىڭ 100 جىلدىغىنا تۇرا كەلدى. جاستاردى ءورسى اشا جاقالىق اشۇعا، قايراتانانا ءىسى تىندىرۇعا شىن مانىندە جەتەك-تەۋ ءۇشىن، ورتالىق كومىيىنەتتىڭ ۇگىتت ءبولىمى، وقۇ - اعارتۇ مىنىستىرلىگى ار جىلغى جۇمىس ور-نىندا بولعان ”جوعارى مەكتەپ تارىبيەشىلەرنىڭ جىل ادامدارى“ مەن ”ستۇدەنتتەرەڭ جىل ادامدا-رى“ ارانىنان 10 ”ەڭ ارداقتى جو-عارى مەكتەپ نارىيەشى“ سى مەن 10 ”ەڭ ارداقتى ستۇدەنت“نى سارالاپ شىقتى.

ولاردىڭ ھىكايالارى جاڭا داۋىر-دەگى جۇڭگو جاستارىن شت جاڭا بەت-بەينەمەن ارمانعا قۇلاش سەرھەب، ۇلتتى گۇلدەندىرۇدىڭ جورىغىندا ۇز-دىكىسىز كۇرەسۇگە جىگەرلەندىرۇدە.

■ **جاستىق ورالدىڭ قىزۇ سۇيسىپەنشلىگىمەن وتانىنىڭ قۇ-دەرەتەنۇنۇنە كۇش قوستى**

جىيەنبەكوۋ مىنالاردى ءىيلدىردى:

”توراعا شى جىينىڭنىڭ قىرغىزىستانعا سا-پازلاي كەلگەندىگىن تاغى ءبىر رەت قىزۇ قارىسى الامىن. ءتوراعا شى جىينىڭ ەكەۋمىزدىڭ ءبىر جىلدان اسا ۋاقتاننان بەرى 3 رەت ءىيدارلاسۇيمىز ەكى ەل قارىم - قاتىناسىنىڭ جوعارى دەڭگەيىن جانە ەكى جاقنىڭ سەلبەستىكتى كۇشەيتۋدەگى بەلسەندىلىگىن تولقى اىپ-گىلەدى. قىرغىزىستان ماڭگى جۇڭگو-نىڭ جاقسى كورشىسى، اىزال دوستى، تاماشا سەرنگى، جۇڭخۇا ھالىق رەسپۇبلىكاسىنىڭ 70 جىلدىق مەرەيى توپىن قۇتتىقتايمىن، جۇڭگو ھالقىنىڭ ءتوراعا شى جىينىڭنىڭ جانە جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتياسىنىڭ پارمەندى باشلىغىدىنا قول جەتكىزگەن زور ناتىجەسىن قۇتتىقتايمىن، ۇلى جۇڭگو-نىڭ اناغۇرلىم گۇلدەنۇىن، قۇدەرەت-تەنۇىن تىلەيمىن. ءتوراعا شى جىينىڭنىڭ ەل باسقارۇ يىدەياسى مەن تاجىرىيەسى قىرغىزىستان جونىنەن كەلەلى ۇلگى الاتىن ماڭىزعا يە. قىرغىزىستان جاق جۇڭگو جاقنىڭ ۇزاق ۋاقتىنان بەرى قىرغىزىستاننىڭ مەملەكەتتى دامىتۇىنا، ھالىق ئۆرمىسىن جاقسارتۇىنا بارنىشا كومەكتەسكەندىگىنە جانە قولداۋ كورسەت-كەندىگىنە العىسى ايتىادى. قىرغىزىستان جاق ءبىر جۇڭگو ساياساتىن باتىل اتە-قارادى، جۇڭگونىڭ ەل نىشىندەگى از ۇلت سىتەرىن بۇكىلدەي جۇڭگونىڭ ىشكى ءىسى دەپ قارايدى، جۇڭگو ۇكىمەتىنىڭ وسى جونىندە قولدانعان ساياساتىن، شاراسىن قولىدايدى. قىرغىزىستان جاق جۇڭگو جاقپەن بىرگە ”ئۇش ئۇرلى كۇش“كە سوققى بەرۇگە مىزىمىماي كۇش سىلالدى. قىرغىزىستاننىڭ مەملەكەتتى دامىتۇ سىترا-

تەگياسى ”ءبىر بەلدەۋ، ءبىر جول“دى بىرگە قۇرۇ باساتاماسىنا قىلىباسادى، قىرغىزىستان جاق جۇڭگو جاقپەن مە-جانىزىمدىك ورنالاستىرۇ جاساپ، ئتۇ-بىلىستىرۇ سەلبەستىگىن ىلگەرلەتپ، ساۋدا، قارجى قوسۇ، ەنەرگيا، اۋىل شارۋاشلىغى، قاتىناس، جەرگىلىكتى ورنىنار سەلبەستىگىن تەرەڭدەتپ، گۇمانىيتارلىق اۋىس - كۇيىستى نىم-ھايتۇدى قالايدى. قىرغىزىستان مەن جۇڭگونىڭ ھالقارالىق جانە وڭىرلىك ماسەلەلەردە تۇرعىسى قارايلاس بولپ، ەكى جاقنىڭ كوپ جاقى ساي-كەستىكتى كۇشەيتۇى ”ئۇشىن تاماشا نەگىز قىلالدى. قىرغىزىستان جاق جۇڭگو جاقنىڭ قىرغىزىستاننىڭ شاڭخاي سەلبەستىك ۇيىمىنا كەزەكتى ءتوراعا ەل مىندەتىن ائقارىپ، قىزمەت ورسىتەتۇنە ارى بىشكەك باسشالار ُماجلىسىن ۇيىمداستىرىپ وتكىزۇنە كورسەتكەن قىمباتتى قول-داۋىنا العىسى ايتادى.

شى جىنپىڭ جىيەنبەكوۋنىڭ جۇڭخۇا ھالىق رەسپۇبلىكاسى قۇرىلغاندىغىنىڭ 70 جىلدىغىن قۇتتىقتاندىغىنا العىسى ايتىپ، بىلاپ دەپ اتاپ كورسەتتى: جاڭا جۇڭگو قۇرىلغاندىغىنىڭ 70 جىلدى-غىن قۇتتىقتاۋ ساتىندە، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتياسى بۇكىل پارتيانى اۋەلگى ھاقساتتى ۇمىتپاۋعا، بورىشتى ەستە بەرىك ساقتاۋعا جىگەرلەندىرۇدە. قول جەتكىزگەن ناتىجەلەر الدىندا، ئبىزدىڭ ئيتىيەي دە توقپەيلىسۇيمىزگە بولمايدى، الايدا جاڭا داۋىردەگى ۇزاق جورىق ساپارىن ويداعىداي باساتىندىغىمىزعا شەكىسىز سەنجدەمىز.

كەڭەس اياقتانغانان كەيىن، ەكى ەلدىڭ مەملەكەت باسشالارى «جۇڭخۇا

بۇل مەنىڭ 6 جىلدان كەيىن قىرغىزىستانعا قايتالاي ساپارلاي كەلۇم. دىپلوماتىيالىق قاتە-ناسى ورناتقان 27 جىلدان بەرى، ەكى جاقنىڭ ورتاق قۇلىشىنىۇندا، جۇڭگو - قىرغىزىستان قارىم - قاتىناسى باياندى دامىپ، ساياساي جاقنا وسكەلەڭ ءوزارا سەنھىدىلىكتىڭ، ەكونوميكا-لىق جاقنا ءوزارا جەتكىزەتپن سەلبەستىك-تىڭ، حاۋىپسىزدىك جاعىندا ءوزارا سۇيەنىش بولۇدىك، ھالقارادا تىعىز سىتەستىكتىڭ تاماشا جاعايدىن قالىپتاستىردى. مەن زۇڭتۇڭ مىرزا-

نىڭ ئىلايى رەت اشىق ءسوز جاريالاپ، جۇڭگو - قىرغىزىستان دوستىغىن باتىل قورعا-غاندىغىن القايىمىن. جۇڭگو جاق قىرغىزىستان جاقنىڭ رەفورما، دامۇ تابىستارىن جوعارى با-عالايدى، قىرغىزىستان جاقنىڭ مەملەكەتتىڭ ور-نىقتىلىغىن قورعاۋ، ەكونوميكانىڭ دامۇىن جەبەۋ جاقىنارىندا تاغى دا تاماشا ناتىجە جاراتە-ۋىن تىلەيدى. جۇڭگو جاق قىرغىزىستان جاقپەن ەل باسقارۇ تاجىرىيەلەرىن ورتاقتا-سىپ، ورتاق دامىپ كوركەبۇدى جۇزەگە اسىرۇدى قالايدى. ەكى جاقنىڭ ”ءبىر بەلدەۋ، ءبىر جول“دى بىرگە قۇرۇ سەلبەستە-گىنىڭ ۇزدىكىسىز تەرەڭدەكەندىگىنە جانە ناقە-تىلانىغاندىغىنا ايرىقشا قۇانىشتامىن. جۇڭگو جاق قىرغىزىستان جاقپەن قول ۇستاسا قۇلىشىنىپ، جۇڭگو - قىرغىزىستان جان - جاقىنى سىتراتەگيا-ۋىزدىكىسىز ئىپتى دە كوپ تىڭ تابىستارعا قول جەتكىزۇدى جەبەپ، ەكى ەل ھالقىنا ئىپتى دە ويداعىداي باقتى جاراتۇدى قالايدى. ەكى جاق شاڭخاي سەلبەستىك ۇيىمى، ازيا ءوزارا ئىقيالداستىق جانە سەنىم شارالارى ُماجلىسى سىياقتى كوپ جاقىي ايداعى سىتەستىكتى كۇ-

(باسى 1- بەتتە)

جۇڭگو مەن قارىم - قاتىناستى دامىتۇ قازاقتان-دىڭ سىرتقا باغىتتالغان ساياساتىندا ۇزدىكىسىز الدىمەن ويلاستىراتىن بەتالىسى بولادى، بۇل قازاقىستاننىڭ دامۇىى جانە وڭىرلىك ور-نىقتىلىق، گۇلدەنۇ جوبىمەن توتەنىشە ماڭىز-دى، قازاقىستان مەن جۇڭگو ەكى ەل ھالقتا-رىنىڭ مۇددەسىنە ۇيلەسەدى. قازاقىستان جاق قازاقىستان مەن جۇڭگونىڭ جان - جاقىنى سىترا-تەگىيالىق سەرىكتەستىك قارىم - قاتىناسىن تە-رەڭدەتۇگە كۇش سىلالدى، جۇڭگو جاقپەن جوعارى جىكتەگىلەردىڭ بارىس - كەلىسىن ساقتاۋدى، ساۋدا، قاتىناس، زات اينالمى، سىقىرلى ەكونوميكا سىياقتى سالالارداغى سەل-بەستىكتى كۇشەيتۇدى، كوپ جاقىي سايكەسە-تىكتى جىيلەتۇدى قالايدى.

دىڭ شۇەشياڭ، ياڭ جيەچى، ۋاڭ ي، جى لىفىڭ قاتارلىلار كەزدەسۇگە قاتىناستى. شىنچۇا اگەنتىتىگىنىڭ 6- ايدىڭ 13- كۇنى بىشكەك-مەن بىرىكەن ھابارى (ئىلىشلەر لىۋ چاڭ، جياڭ كوپىڭ)، مەملەكەت ءتوراعاسى شى جىنپىڭ 6- ايدىڭ 13 - كۇنى بىشكەكتە ءۇندىستاننىڭ زۇڭلىسى مودىيەمەن كەزدەستى.

شى جىنپىڭ مودىيدىڭ ءۇندىستاننىڭ زۇڭلىي بولپ قايتا سايلانغاندىغىن تاغى ءبىر رەت قۇتتىقتەدى. شى جىنپىڭ بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: جۇڭگو مەن ءۇندىستان دۇنيە جۇزىندەگى ھالىق سانى ءبىر مىللياردتان اساتىن بازارى جاڭادان گۇلدەنە-گەن ەكى ەل، ەكەۋى دە جەدەل دامۇدىنىڭ ماڭىزدى كەزەڭىندە تۇر. جۇڭگو مەن ءۇ-دىستان ەكى ەل قول ۇستاسا سەلبەسىسە، ءبىر - ءبىرىنىڭ دامۇىنا دەم بەرۇمەن بىرگە، ازايانىڭ، ئىپتى دۇنيە ءجۇزىنىڭ بەيىشتىلە-گىنە، ورنىقتىلىغىنا، گۇلدەنۇنە كۇش قوسا الادى. مەن زۇڭلى مىرزامەن بىلتىر ۇچاندا ءىيدارلاسىپ، جۇڭگو - ءۇندىستان قارىم - قاتىناسىنىڭ جاڭا كەزەڭگە وتۇنە جەتەكىشە-لىك ەتتىك. جۇڭگو جاق ءۇندىستان جاقپەن بىرگە قۇلىشىنىپ، جۇڭگو مەن ءۇندىستاننىڭ اناغۇرلىم تىعىز دامۇ سەرىكتەستىك قارىم - قاتىناسىن ءۇرتسى ىلگەرلەتۇدى قالايدى.

شى جىنپىڭ بىلاي دەپ باسا داربىتەدى: ەكى جاق جۇڭگو مەن ءۇندىستان ءبىرىن - ءبىرى دامۇ ورايى ەتۇ، ءبىر - بىرىنە قاتەر توندىرمەۋ سىندى نەگىزگى تۇجرىمعا، ءوزارا سەنھىدىلكتى تەرەڭدەتۇگە، نازاردى سەلبەسە-

شى جىنپىڭ قىرغىزستاننىڭ زۇڭتۇڭى جىيەنبەكوۋپەن كەزدەستى

شەيتىپ، كوپ جاقنىلىققا تاباندى بولپ، قور-عامپازدىققا، سىڭغار جاقنىلىققا بىرگە قارىسى تۇرىپ، ادامزاتنىڭ تاعدىرلاس ورتاق تۇلعا-سىن قۇرۇدى ىلگەرلەتۇ ءۇشىن بەلسەنە ۇلەس قوسۇى كەرەك.

جىيەنبەكوۋ مىنانى ءىيلدىردى: ءتوراعا شى جىينىڭنىڭ قىرغىزىستان - جۇڭگو قاتىناسىنا وسكەلەڭ مان بەرگەندىگىنە العىسى ايتامىن. يىيل جۇڭخۇا ھالىق رەسپۇبلىكاسى قۇرىلغان-دىغىنىڭ 70 جىلدىغى، قىرغىزىستان جاق قىزۇ قۇتتىقتايدى، جۇڭگونىڭ دامۇدا ئىپتى دە زور تابىسقا قول جەتكىزۇىن تىلەيدى. بىر-نەشە كۇنىنىڭ الدىندا مەن «شى جىنپىڭ ەل باسقارۇ جونىندە» 1- تومىنىڭ قىرغىز تىلىدە-دەگى باسلىمىنىڭ العاش تاراتىلۇ سالتىنا قا-تىناستىم. بۇل شىعارما ءبىزدىك جۇڭگونىڭ قىرغىزىستاننىڭ ءوز رەفورماسىن، دامۇىن جەبەۋدە اسا كەلەلى مانگە يە. قىرغىزىستان جاق جۇڭگو ۇكىمەتىنىڭ شىنچياڭنىڭ حا-ۋىبىسىزدىگىن، ورنىقتىلىغىن قورعاۋ، ۇشقا-رىلىققا سوققى بەرۇ جاعىنداغى قولدانغان شارالارىن باتىل قولىدايدى، جۇڭگو جاقنىڭ ۇزاقتان بەرى قىرغىزىستان جاققا زور قولداۋ كورسەتكەندىگىنە جانە كومەك-تەسكەندىگىنە العىسى ايتادى. قىرغىزىستان جۇڭگونىڭ ھالقارالىق سىتەردەگى ئىقبال كۇ-شىنىە ءمان بەرىپ، جۇڭگو جاقپەن ”ءبىر بەلدەۋ، ءبىر جول“دى بىرگە قۇرۇ اياسىندا-غى ار سالادا ءوزارا پايدالى سەلبەستىكتى تەرەڭدەتۇدى، جۇڭگو ەكونوميكاسىنىڭ جەدەل دامۇ ۇردىسىنە ىلەسىپ، ەكى جاقىي قاتىناسىنىڭ قارىشتاپ دامۇىن ىلگەرلەتۇدى قالايدى.

تىككە شوغرلاندىرۇعا، الاۋىزدىقتاردى ۇيلە-سىمدى ءبىر جاقىي ەتۇگە تاباندى بولپ، جۇڭگو - ءۇندىستان قارىم - قاتىناسىن ەكى ەلدىڭ دامۇىن جەبەۋدىڭ اناغۇرلىم زور وڭ داۋلە-تىسە، وڭ ەنەرگياسىنا اينالدىرۇ كەرەك. سەل-بەستىك ارناسىن ۇزدىكىسىز كەڭەيتىپ، قارجى قوسۇ، ءوندىرىس قۋاتى، ساياحات سىياقتى جاقىتاردا سەلبەستىك ورسىتەتپ، ورتاق مۇددە بالكلۇشەسىن ۇلكەيتىپ، بانگلادەش - جۇڭگو - ءۇندىستان - بىرما ەكونوميكالىق ءدالزى قۇ-رىپلىسىن قامتىغان وڭىرلەردى ۇلاستىرۇدى - تۇناسىتىرۇدى بىرگە ىلگەرلەتپ، سەلبەسە دامۇدى، ورتاق دامۇدى اناغۇرلىم ويداعىداي جۇزەگە اسىرۇ قاجەت. شەكارا ماسەلەسى ەرەكشە ۋاكىلدەر كەزدەسۇى سىياقتى مە-جانىزمەدەردەن ويداعىداي پايدالانىپ، سەنىم-

دىلىك شارالارى قۇرىلىسىن كۇشەيتىپ، ەكى ەلدىڭ شەكارا ءوڭىرىنىڭ ورنىقتىلىغىن ساقتاۋ ئىيىسى. وركەندەپ كەلە جاتقان ەلدەردىڭ جانە بازارى جاڭادان گۇلدەنگەن ەكونوميكا-لىق تۇلعالاردىڭ ماڭىزدى ۋاكىلدەرى رەتىدە-دە، جۇڭگو مەن ءۇندىستان ەركىن ساۋدانى جانە كوپ جاقىلىقتى، وركەندەپ كەلە جاتقان ەلدەردىڭ ورنىدى دامۇ وقىغىن بىرگە قورعا-ۋى كەرەك.

مودى مىنالاردى ءىيلدىردى: ءتوراعا شى جىينىڭنىڭ مەنىڭ ءۇندىستاننىڭ زۇڭلىي بولپ قايتا سايلانغاندىغىمدى تاغى ءبىر رەت قۇتتىقتانغاندىغىنا راقىمەت ايتامىن. بىلتىر مەنىڭ ءتوراعا شى جىينىڭمەن ۇچاندا ءىيدارلاسۇىم توتەنىشە ئىساتى بولپ، ءۇندىستان - جۇڭگو قارىم - قاتىناسىنىڭ تىڭ دامۇعا قول جەتكىز-ۋىن ىلگەرلەتتىك. ءۇندىستان جاق جۇڭگو جاقپەن جوعارى جىكتەگىلەردىڭ بارىس - كە-لىسىن جىيلەتپ، سىتراتەگىيالىق كەڭەستى كۇ-شەيتىپ، كەڭ سالادا ەكى جاقىي قارىم - قاتە-ناستى ىلگەرلەتپ، ەكى ەل سەلبەستىگىنىڭ جاڭا ءورسىن كەڭەيتىپ، ەكى ەل ارانىنداغى الاۋىزدىقتاردى ۇيلەسىمدى ءبىر جاقىي ەتۇدى قالايدى. ءۇندىستان مەن جۇڭگو ەكى جاق كەلەر جىلغى ەكى ەلدىڭ دىپلوماتىيالىق قارىم - قاتىناس ورناتقاندىغىنىڭ 70 جىلدىغىنە ەسكە ئۇسىرۇ قىلمىن بىرگە ويداعىداي جوبالاپ، ەكى ەلدىڭ گۇمانىيتارلىق اۋىس - كۇيسىن نە-ھايتۇى كەرەك.

دىڭ شۇەشياڭ، ياڭ جيەچى، ۋاڭ ي، جى لىفىڭ قاتارلىلار كەزدەسۇگە قاتىناستى.